

Чугрій Н. А.
*Старший науковий співробітник сектору маркетингу
та економічних досліджень,
Донецька державна сільськогосподарська дослідна
станція НААН України,
м. Покровськ, Україна
ipddsds@ukr.net*

ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА

Досліджено основні критерії облікової політики нематеріальних активів на підприємствах в умовах ринкової економіки, систематизовано інформацію про нематеріальні активи для відображення в наказі про облікову політику з метою більш раціональної їх організації, що дозволить сформулювати точну та правдиву інформацію про такі активи на підприємстві

Ключові слова: облікова політика, нематеріальні активи, переоцінка, активний ринок

Для сучасної трансформації вітчизняної економіки характерною рисою є зміна орієнтирів та перехід від матеріальних ресурсів до інтелектуальних. В цьому випадку основну роль відіграють нематеріальні активи. Економічна природа таких активів досить складна та на практиці виникає немало питань з приводу їхнього визнання, оцінки та обліку. Тому розробка облікової політики підприємства в розрізі нематеріальних активів дозволить удосконалити порядок обліку з метою досягнення високих показників фінансово-господарської діяльності підприємства.

Погоджуємося з твердженням А.О. Саюн стосовно того, що облікова політика має формуватися на підставі системного підходу з метою максимальної оптимізації інформації для потреб управління [2, с. 99].

Правильно сформована облікова політика дає змогу здійснювати порівняльний аналіз показників діяльності підприємства за різні звітні періоди, а також порівняльний аналіз діяльності різних підприємств, а отже, на основі проведеного аналізу ухвалювати рішення щодо удосконалення порядку обліку нематеріальних активів на підприємстві [2, с. 100].

Аналізуючи підходи вчених встановлено, що наказ про облікову політику підприємства має складатися з таких частин, як: організація

бухгалтерського обліку, технологічна та методична частини. В табл. 1 представлена характеристика основних елементів стосовно нематеріальних активів, які повинні розкриватися в обліковій політиці підприємства.

Таблиця 1 Характеристика основних елементів облікової політики щодо відображення інформації про нематеріальні активи

Аспект (частина) облікової політики	Елементи облікової політики	Примітки
Організаційний аспект	інформація щодо посадової інструкції бухгалтера з обліку нематеріальних активів	до комерційної таємниці слід відносити інформацію про незапатентовані науково-технічні розробки; ноу-хау; технічні проекти; промислові зразки; незапатентовані товарні знаки
	склад і обсяг комерційної таємниці та порядок їх захисту	
Організаційно-технологічних аспект	форма ведення бухгалтерського обліку	меморіально-ордерна, журнал-головна, журнально-ордерна, проста, спрощена, автоматизована
	організація документації і документообігу в системі облікової інформації	графік документообігу; документи, які розроблені підприємством самостійно для відображення в обліку нематеріальних активів та вимоги щодо їх заповнення
	організація, умови й строки зберігання документів та облікових реєстрів на підприємстві	місце та строки зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку нематеріальних активів
	робочий план рахунків	розроблений відповідно до діяльності підприємства
Методичний аспект	термін корисного використання	самостійно встановлюється підприємством, враховуючи термін корисного використання подібних об'єктів; моральний знос; правові чи інші подібні обмеження; очікуваний спосіб використання нематеріального активу підприємством
	методи нарахування амортизації	підприємством обирається самостійно, виходячи з умов отримання майбутніх економічних вигод
	порядок та умови переоцінки	підприємство може здійснювати переоцінку за справедливою вартістю на дату балансу тих нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок
	порядок визначення ліквідаційної вартості	ліквідаційна вартість прирівнюється до нуля, крім випадків: коли існує невідомне зобов'язання іншої особи щодо придбання цього об'єкта наприкінці терміну його корисного використання; та / або коли ліквідаційна вартість може бути визначена на підставі інформації активного ринку й очікується, що такий ринок існуватиме наприкінці терміну корисного використання цього об'єкта.

Джерело: розроблено автором на основі [1, с. 203-206]

В результаті дослідження встановлено, що наказ про облікову політику підприємства повинен максимально розкривати всі методологічні засади і принципи обліку, які використовує підприємство для обліку і відображення в фінансовій звітності нематеріальних активів. Таким чином, формування облікової політики нематеріальних активів має важливе значення в організації ефективної системи управління підприємством.

Список використаних джерел:

1. Бірюк О. Г. Підходи до облікової політики щодо відображення інформації про нематеріальні активи / О. Г. Бірюк // Проблеми економіки. – № 3. – 2014 . – С.202-207.
2. Саюн А. О. Формування облікової політики нематеріальних активів / А. О. Саюн // Фінансовий простір. – № 4 (4). – 2011. – С. 99-101.

N. Chugrii. Disclosing information about intangible assets in the accounting policy of the enterprise.

Summary

The main criteria of the accounting policies of intangible assets in the enterprises in the conditions of a market economy are researched; information on intangible assets is displayed for the purpose of display in the order of accounting policy in order to rationalize their organization, which will allow to generate accurate and true information about such assets in the enterprise.

Keywords: accounting policy, intangible assets, revaluation, active market.